

ZOMBOR és VIDEKE

POLITIKAI LAP.

Hirdetéseknél két hasábos petit sora 16 fill., többszöri beiktatásnál megfelelő engedélyny. Nyilatkozó sora 30 fillér.

Felelős szerkesztő:

Laptulajdonos:

Dr. DONGSZLOVITS VILMOS. OBLÁT KÁROLY.

Égész évre 12 kor., félfévre 6 kor. negyedévre 3 kor.

Megjelenik vasárnap és esütőnapon

Vagy magyarok vagyunk, vagy nem vagyunk magyarok.

Örvendés mozgalom árja suhan végig Magyarországot eddigé tespedt talaján.

Olyan mint a légtisztító nyári zivatar, melynek múltával feltűnik az égen a dus szinompajú szivárvány.

Debreczen nyomán Nyitra, Nagyvárad, Szeged, Besztercelánya, Kaposvár szabadelvű pártjai is felemelik szavukat a nemzeti követelések mellett. A lethargia önsúlyú szárnyakkal nehezült már rég óta országunk, társadalmi életünk minden intézményére, — ugylátszott, hogy a közélet mezéjén fontos szerepre hivatott tekintélyek eddig idegenkedtek mindentől, a nemzeti eségünk kidomborításával összefüggésben volt.

Ezen légkör annyira elfojtani látszott, s csirájában tönkre tett minden oly eszmét, mely a magyarországi hegemoniáját lett volna hivatva dokumentálni, hogy veszélyes körtünetnek kellett tartanunk azt az ázsiai nehézségeket és közmondással vált közönyt, mely minden jobb sorsra érdemes intenció fölfelé lötni készülő szárnyait a tehetetlenség lánczaival mozdulatlaná bilincselé.

S most, valami egészséges légáram-

lat suhan végig országunk életének kopár mezéjén s kezdi életre serkenteni a szunynyadó erőket, melyeknek kitöréséhez, életre keléséhez csak a kedvező alkalom hiányzott.

Legyünk magyarok! Különös refren, különös fölhívás! Pedig — fájdalom — e felhívásnak még ma, a honfoglalás ezredik éve után is van értelme.

Sajátságos egy nemzet a magyar. Egy ezred éven át védte e haza határait, nemzeti önállóságát és létjogát az erőszakos megtámadások ellenében, külső és belső harcok közepette. De a fegyver mindig magyar kezekben villogott. Magyar vér áztatta a haza bérceit és völgyeit. Egyik rabigát még jól te sem rázta nyakáról, már hozták a másikat. Volt idő, midőn idegen parancsolt a hazában és volt az úr. A sasok léscikeit verebek csiripeltek körül. Az ősi várakba éhes rablócsapatok vonultak fel. A magyar pedig részint idegen földön, részint hazájának rengetegekében, barlangjaiban keresett menedéket. A templomok környékét, felverte a dudva és gaz. Az oltárokon kialudt az áldozati tűz.

És a magyar nemzet még sem vesztett el, nem pusztult ki — magyar él e földön és életet kér újabb évezredre. Sok idegent fogadott be, kik már el sem akarják ismerni főnhatóságát, jogukat, kiváltságokat, mit a magyar nekik

adott most ellene készülnek fordítani: jelvényét, czimerét, zászlóját, nyelvét egyenrangúvá mondják a magyar állami nyelvvel.

Pedig a ki hazát cserél, szük-égeké cserélnie kell szívet és nyelvet is. Ezt méltán elvárja a Haza, a melynek karjait bizza a beköltözött önmagát, családját; s a melynek védelme alatt kíván élni és énjét megörökíteni.

Legyünk tehát magyarok, nem csak állampolgári köteletkéleg, nem csak érdekegyeségből látszatoképen, hanem legyünk magyarok szívből, lélekből és nyelvből egyaránt.

Ha őseink má-ként fogják fel vala az állami lét feltételeit; és lassankint teszik vala azt, a mit most nekünk csaknem rohamosan kell létesíteni: ma aligha lenne válság, kibontakozási nehézség, és nem lenne az a szivós, erős, mindent felaldozó küzdelem a magyar névért, a magyar nyelvért, a nemzeti lobogóért és magyar államiságért.

Mindenki, ki e hazában él és annak jótéteményeit élvezi, azt egy bizonyos nemzethez való kizárólagos tartozandóságának, érzése kell, hogy áthassa és követeli, hogy legyen mindenki magyar szívből lélekből és nyelvből.

A mágnás ép úgy mint a polgár, a földműves ép úgy mint az iparos,

A „ZOMBOR és VIDEKE“ TARCZAJA

Rizához. *)

Ha nem lenne szőke aranyos hajad,
Mint a milyen egészbe is vagy magad,
Ha nem lenne fénylő szemed sugára,
Félve bizó lelkem egész világa,
Doriss béke otthona lenne szívem,
Nem gyötrenő föltékonyság, szerelem.
A te lilium tisztaságod oly szép,
Jellemezhetnék a költők bármikép,
Mégsem tudnák azt oly szépen megírni,
Mint ahogy azt, az én lelkem átérzi.
Hogyha látak, az oltár jut eszembe,
Melyet bevon a gyertyák rezgő fénye.
A léha is megtér ha téged szeret,
Bár ki téged szeret, — léha nem lehet,
Nagyon, nagyon messze vagyok tőled,
Mégis egyre ábrándozom feléd.
Akinék megnyílik szíved virága,
Annak ez a virág, lesz mennyországja.

Szilassy Tibor.

Böske és a hadnagy.**)

Írta: Albn Nevis.

Böske kinézett az ablakon; jobbfelé, a merről gyönyörű, nagy erdősegek feketéltek a homályban, s bár hosszú órák óta

*) Megjelent a „Magyar Ujság“ 1899. márt. 8-iki számában

***) Megjelent az Egyetértés 179. számában.

utaztak már, az erdők meg egészen közel-fekvőknek látszottak volt, Böske mégis biztosra vette, hogy ott van a fák mögé rejtve a poros, kis város; hallgató, szürke házacskáival, buja barjával, azután meg valaki, valaki, akiért nagyon fáj most boldog kis szíve, az édes anyja.

A paraszt asszonyok zsúrtölődtek, amiért a nyitott ablakon át reájuk eresztí a friss, alkonyi levegőt; ép szedegettek tarisznyáikból a zsege hagymát, reketet, melegtől olvadtt szalonmát s falatozásnak láttak, egyikük lassan dűnnyögni kezdett:

— Ha a kisasszonykának melege van, menjen ki!

A másik — egy csuf, pisze, kövér asszonyosság — vérszemet kapott s hozzáütette.

Persze, itt egyformán fizetünk.

Böske nem felelt; amugy is nehéz szivecskéje még jobban elfacsarodott, olyan elhagyatottnak érezte magát, mint még soha.

— Csukja be az ablakot! — kiáltotta erre kórusban, nekibátorodva. — Csukja be!

Böske egyet gondolt; hirtelen fölkapta fürtös kis fejét és dacosan szölt oda:

— Nekem így tetszik!

Csak ennyit, ánde nagyon elszánt és komoly hangon, hogy amazok megszeppenve hallgattak el s Böske elhatározta magában, hogy ezt a skálát többször is előveszi majd válságos pillanatokban.

Ezután egy végtelenül megvető mozdulattal elfordította tőlük a fejét, s újra kihajolt az ablakon.

Kihajlott és balfelé nézett. Ez körülbelül azt jelenté, hogy a múltból immár a jövőbe terelte a gondolatait. Nem kuttatta többé a fák mögött kicsiny hazáját a kanyargós utakkal, bimbózó vadgesztenyekállal, hanem balra nézett, az ismeretlen, távol, rejtelmes világba, a hol ugyanis egyelőre nem látott mást a levegőnél, mely egyforma finom kékségben olvadtt össze az éggel és a gyeperes földdel s így nézve olyan volt, mint egy bizonytalan színt, lágy fityoldarab, azután meg a füstöt látta a mi a mozdonyból kanyarogva és feléren csapott felé, továbbá egy egészen sötét, nyirott férfifejt, mely odébb, egy elsőosztályú kupé ablakából történetesen szintén az eget bámulta.

Böske első perczben igen elesodálkozott; otthon, ő náluk, a fiatal emberek csaknem mind hosszú haját viseltek, olyiknak még a vállán is túlért, az arcukat meg simára borotválták, ami szerintük valami sajátjásosn érdekes és előkelő kifejezést közölöz.

Persze Böske-nak mindez nem imponált egy csöppet se, amint hogy neveltségnek tartotta az ottani gavallérokat általában, s valósággal e-ufot ütött belőlük.

gyáros, kereskedő, ügyvéd, orvos, pap, mérnök, katoná csak egy lehet e hazán: szívben, lélekben, nyelvben magyar!

Mert, vagy vagyunk magyarok, vagy nem vagyunk magyarok! Mert aki magyar, annak a magyarság supremáciáját el kell ismernie: mi jelvényeiben és nyelvében él és nyer kifejezést, — vagy nem vagyunk magyarok és akkor e földön nincs mit keresni, senki sem tartja vissza, — az keressen jobb, más hazát.

Legyünk tehát mindenkor, mindenhol, minden kifejezésünkben magyarok, — hisz a költő is mondja: Legyen ember, minden ember és magyar, kit e föld hord és égével betakar.

A villamos világításhoz.

Zombor város a villamos világítás küszöbén áll. Csányi találmánya — úgy ahogy néhány fővárosi lap ismertette — elég okot szolgáltatna a laikus közönség előtt arra, hogy várjunk ismét a villanyvilágítás effectuálásával, mert ime a Csányi-féle találmánnyal óriási megta- karításokat lehet eszközölni; nem lévén ezentúl szükség se szénre, se kazán, se hajtógépre, elvélgezi azt mind a Csányi elem. S dacára „Feltelők Egyesületének“ hibás és vérmes riporteri jelentéseinek, — egyes városokban, mint például Szegeden is azt látjuk, hogy a város mindent elkövet, hogy a villam világítást megvegye — mivel bebizonyított tény az, hogy a villamvilágítás a városnak jól jü- vedelmöz objectuma. E városok nem félnek hogy a Csányi elem a világítási és erő átviteli technikában gyakorlati jelentőséggel fog birni.

A nélkül, hogy a zseniális magyar Csányinak érdemelt lekiicsinyelni akarnók, — közreadjuk dr. Pfeifer Ignác műegye- temi magántanár és vegyésznek egy fővá- rosi lapban megjelent alábbi cikkét, mely bizonyára eloszlat sok véres reményt, mit

a Csányi elemekhez némelyek főztek. A cikk a következőképp szól:

Konstatálni és különösen kiemelni kívánom elsősorban, hogy Peters kísérleteinek egyáltalában nem volt czéljük a Csányi-elemet arra nézve megvizsgálni, vajjon ez erősebb áramnak huzamos szolgáltatására alkalmas és gazdaságos-e. Peters ugyanis a német szabadalmi hivatal utasításának megfelelőleg pusztán annak megállapítására szoritkozott, vajjon a Bunsen-féle elem áramgerjesztő folyadékain Csányi által eszözött változtatásnak van-e technikai effectusa. Ez kivüláglík egyrészt a szabadalmi hivatalnak feltett kérdéséből, másrészt a Peters-követe vizsgálati mód- szerből, amely szerint ő a Bunsen-elemet használta az összehasonlítás alapjául, vagyis egy olyan elemet, amelyet erős áramoknak huzamos szolgáltatására, például világítá- sára, vagy motoros czélokra soha senki sem használt. Feltétlenül bizonyos, hogy ha Peters tanárt ama feladat elé állítják, hogy a Csányi-elemnek a nevezett célokra való hasznavehetőségét összehasonlítható kísérletek alapján állapítsa meg, akkor neki soha eszébe nem jut a Bunsen-ele- met (kováspuskát) összehasonlítás alapjá- ul venni. Ha pedig az ő adatait arra hasz- nálja valaki, hogy a Csányi-féle elem erős áramoknak huzamos szolgáltatására, vilá- gító, motorikus czélokra egyáltalában al- kalmas-e, a közölt számadatokból megíté- ni már csak azért sem lehet, mivel ezen adatokból nem tűnik ki, hogy a közölt feszültségek és áramerősségek az elemek mennyi ideig tartó, állandó igénybevétele mellett nyertek. Erős, egyenletes, huza- mos galvanikus áramok gerjesztésére, mint már említettem, a Bunsen-Grove elemet soha nem használták, hanem többek között, igenis a Laland- és Cupron-elemeket, amelyek egyhuzomban 400 órán keresztül képesek Csányi eleménél, ha tetszik, erő- sebb és nagyobb feszültségű egyemetes áramot szolgáltatni. Hogy tehát megítél- hessük, vajjon a Csányi-féle elem egyál- talában bárminemű haladást is jelent a

galvan áramok terén, akkor azt kell tud- nunk, vajjon az ilyen, vele egy czélt szolgáló elemeknél gazdaságosabb-e.

Peters tanár, úgy látszik meghatározta az elemnek cinkfogyasztását is. Erre vonatkozó számadatait azonban jónak lát- ták elhallgatni, pedig ez a leglényegesebb szempont, mert az elem gazdaságos volt- át ez szabja meg. Már pedig fel nem te- hető, hogy azok, akik a Csányi-féle elem- ről szóló híreket közreadtak, ezzel a kör- lülménnyel tisztában nem lettek volna és ezen adatot, ha javukra nem szól, első- sorban ki nem emelik.

Ezidőszerint ugyanis a dolog úgy áll, hogy a dinamó-gép, amely a szénben levő energiának legfeljebb 8-9%-át (sajnos- nem 18-at, ahogy azt Csányiék tudni vé- lik) értékesíti áram alakjában. E mellett egy lóerőnek megfelelő elektromos energia előállítására körülbelül 2 kilogramm sal- gótarjání szén szükséges, galvan-elemek- ből ugyan ilyen áram mennyiség előál- lítására e-upán czinkben 1.8-2 kilogramm a fogyasztás. Miután pedig a czink körül- belül 30 szor, 40-szer annyiba kerül, mint a szén; az áramgerjesztő folyadékok fo- gyasztását is számba véve, mindaddig ötvenszerte drágábbnak kalkulálták a galvan áramot a dinamó-áramnál. Nyil- vánvaló tehát, hogy még ez esetben is ha a Csányi-elem a Bunsen-elemben el- használandó czinknek csak egy ötödését fogyasztja, még akkor is tiszszerte drágább ez az áram a dinamó-áramnál. Mivel azon- ban semmiből valamit csinálni nem lehet, aminthogy Csányi is lesajnálja a perpetuum mobileval foglalkozó mérnököt (?), ezt a csekély cinkfogyasztást tökéletesen kizártnak vehetjük, nem is szólva arról, hogy Csányi áramgerjesztő anyagai közül különösen a ciankálium drágább, mint a legtöbb más esetben használt áramger- jesztő.

Ezzel tehát mindazon ábrándok, ame- lyeket a Csányi-féle elemhez fűznek, még akkor is a mesék országába tartoznának, ha nem a Bunsenelemnél, hanem a tartó-

Ez a fej azonban; ez a kerek, erős, barna fej aranycsillogos, szük gallérba szorítva, igen kedvesnek látszott, s a ba- jusz is, amelynek így profilban csak a vége kunkorodott felé, valami bohó vá- gyakat keltett lelkében.

Most szembefordult vele a fiu, hirtelen és tán kiszámítva; a tekintetét reászegezte, de olyan forrón, olyan makacsul, hogy a kis leánynak még a lélegzete is elállt tőle.

Hirtelen nem jutott más eszébe, mint amivel az imént megfélemlítette a lázon- gókat; magában, mintha valakivel fele- selne, mondotta hát:

— Nekem így tetszik, igen!

Iparkodott az ajakát megbiggyeszteni és úgy nézni, mint előbb; dőltyösen, szí- goruan, hogy megjijesse a vakmerőt, oh, de nem ment! Istenkém, sehoggy sem ment s szegényke csak remegett és igazgatta a froufouját, kicsi hijja, hogy sirva nem fakadt.

Végre is erőt vett magán, nagyot toppantott a lábával: — Igenis, hogy nekem így tetszik! kiáltotta most már hangosan. Azután becsapta az ablakot s visszavált a helyére, a kupé sarkába.

Később jött a kalauz, s miközben egy- ujonnan felszállt közeos kis szolgáló-leány- nak a jegyét lyukgatta át, le nem vette a szemét Búskéről:

— A kisasszonyka nem jól van itt —

mondotta aztán és furcsán mosolygott hozzá. — Tessék átszállni a másik osztályba. — Igenis — szepegett Búske, — át- szállanék, de nincs pénzem!

A kalauz nagyot legyintett:

— Sebaj, a főhadnagy úr fizeti.

Búske nagy szemeket csinált erre:

— Miféle főhadnagy úr?

— Odaát ni, — mutatott balfelé a kezével.

Búskének olyan lett az arca, mint a viruló pipacs:

— Mondja meg neki, — lihegte, — hogy tartsa meg a pénzét és hogy szem- telen! . . .

Igen szemtelen, tolakodó!

Igy szólt, s az öreg asszonyok helyes- lőleg bölíngtattak.

*

Szolnokon másfél órát kellettvárni, Búske hosszas tanakodás után végre is kiszállt, s elindult a Perron felé. Szörnyen nyomta a lelkiismeretét az el nem küldött aniksz; elhatározta, hogy egy szép virá- gosat veszen majd, s a virágok közé írja üzenetét.

Valaki sietve jött utána: a léptei csengtek-bongtak a kavicsos földön, s egy- szerre utólrte:

— Bocsásson meg kisasszony, (jé, mily- en kedves, bűnbánó hangon mondta!) az imént csakugyan szemtelen voltam!

Búske gőgösen és kicsinylőleg fölfont szájacskája egyszerre nevetésre csaltant.

Hogyne: olyan nagszerűen mondta ezt a szép katoná, hogy nevetni kellett okvetlenül. Tiszta, deris szemével nyu- godtan nézte a huszért, szivéből elpárol- godt a harag, szinte erőt vett rajta leányos gyöngédsége:

— Hagyja, — intett a kezeivel nagy- lelkiien; — ne beszéljünk erről! — A férfi ágész közel haladt mellette, hogy bluzá- val megsurotta olykor ruháját, s a leányt valami kéjes büszkeség töltötte el; látván, hogy az emberek érdeklődően fordulnak utánuk.

— Igaza van, ne beszéljünk erről! mondotta a huszár és később, mikor a bódé előtt képes lapokat válogattak, Búske egy nefelejtssel telehintett példányt vett meg, a hadnagy meg egész nagy csomót választott ki, s aztán udvariasan felaján- lotta neki!

Búske rettenetes zavarban volt; nem merte elfogadni, de visszautasítani se merte, nehogy megsértse ezzel, azon töp- rengett, hát, hogy mit ír elő az illemkönyv hasonló esetben.

— Látss, — mondotta végre, — nem fogadhatom el, mert nem tudnám viszonzni! A huszár kedvesen nevetett rajta: — Oh, hagyj nem: áttál az én kupémba, és megosztja velem a rettenetes unalmat.

san erős áramu elemeknél volna ötszörte gazdaságosabb.

Megható az a naivitás is, amelyvel Csányi az ő emelét akkumulátor pótlására véli felhasználhatni, mert — ugymond — eleme 80 kilogramm súly mellett teljesíti azt, amire 240 kilogrammnyi akkumulátor-súly szükséges. Kiábrándítja őt talán az a körülmény, hogy míg a Tudor-akkumulátor 870 ampère órányi elektromos kapacitás mellett 183 kilogramm súlyú, addig már egy évtizede ismerünk elemeket, amelyek ugyanazt az árammenyiséget 22 kilogramm önsúlylyal képesek kiadni, tehát az akkumulátorok súlyának $\frac{1}{9}$ részét teszik csupán és mégsem jutott soha józan embernek eszébe, ezen elemeket akkumulátorokat olyan dinamo-árammal tölthetjük, amelyből 1 kiló watt előállítására 15—20 fillérbe kerül, addig ugyanezen áramnak elemből való előállítása csak anyaggyasztásban, a berendezés költségeit nem számítva, 25—3 koronába kerül.

Műszaki találmányoknak megvan az a jellemző sajátáguk, hogy azoknak értéke se nem gyarapítható, se nem csökkenthető; újságokkal bármennyire felragasztalunk vagy tönkresilányítunk valamely találmányt, mindig az idő az, amely megmutatja, mi a találmánynak az értéke.

Azzal, hogy a Csányi-elemmel világtani lehet, hogy drótokat lehet vele elégetni, pert hinthetünk laikusok szemébe, de hozzáértőt ilyen szemfényvesztéssel megtéveszteni nem lehet.

És ha felszólalok a Csányi-féle elemről elhangzott dithyrambusok ellen és nem várom be, míg az idő igazolja véleményemet, teszem ezt az egész magyar technikus-kar reputációjára érdekében, amely ezt a tobzódást szó nélkül mégsem hagyhatja, de még azért is, hogy tán sikerül ezzel a károsodástól megóvnom azon laikusokat, akiknek a Csányi-féle találmányt nyakukba varrni óhajtják.

Tiszta képet a Csányi-féle elemről akkor alkothatunk, ha szavahihelő és megbízható mérésekkel kimutatják, nem azt,

hogy a Csányi elem világít, gyújt és hajt, hanem hogy olcsóbban és eddigi erőforrásainknál mennyivel olcsóbban termeli azt az energiát, melynek termelésére hivatottak tartják.

Eddig is azt hiszem, hogy nem a magyar Edisont fedezték Csányi impressziójában, Jeremiás Arnoldban, a magyar Barnumot, akit soká fogának megemegetni azok, akik a belépő-díjat megfizetik.

Hírek.

* A királyné halála évfordulóján. Kegyeletes gyászszólok lengése a középületeken hirdette Zomborban is szept. 10 én azon örökké gyásznapját a magyarnak, hogy mátyrhajalt szenvedett Nagys-zonyát elvesztette. Erzsébet királyné emlékére ünnepléses gyászistentisztelet volt a katolikus és görög keleti szerb. templomban, a melyre az összes hatóságok Latinovits Pál főispánal az élén megjelentek. A cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir. esendőrség tisztikara is teljes díszben vett részt a gyászistentiszteleten. Az iskolákban az előadások szüneteltek.

* Új zászlóalj parancsnok Zomborban. Sorsich Béla m. kir. honvéd alezredes Zomborba helyeztetett át zászlóalj parancsnoknak. Sorsich Béla a pécsi m. kir. honvéd hadapród iskola parancsnoka volt. Athelyezése a badapródi iskolai növendékek Gotterhalte ügyével lenne állítólag összefüggésben.

* Kinevezés. Simonyi és varsányi Simonyi József zombori m. kir. esendőrségi szakasparancsnok Deésre szárnyparancsnokká lett kinevezve. A vármegye közbiztonsága érdekében sokat fáradozott, ki a mily szigorúan vezette a esendőrség ügyeit, oly tiszteletet vívott ki társadalmilag előzékeny és barátságos viselkedésével.

† Halálozás. Littyay Albert, zombori lakos élte 71. évében elhunyt. Halálában Littyay Péter zombori zárdai hitoktató atyját gyászolja.

* Főszolgabírák értekezlete. A Bács-Bodrog vármegyei délvideki főszolgabírák f. hó 5-én Német-Palánkán értekezletre jöttek össze, melyen Latinovits

Pál főispán elnökölt. Az értekezlet a közgazdasági ügymenetnek fontosabb kérdéseit tárgyalta, — kölesönös felvilágosítások és vélemény kicserélések alapján. Az értekezleten részt vettek: Nikolics Izidor zsabalyi, Mezey Imre újdéki, Mikoszevits Kanut zentai, Széchenyi Tamás bács-kúli, Szemző Károly hodsági és Hipp Dezső palánkai főszolgabírák. Este Hipp Dezső palánkai főszolgabíró fényes esztélyt adott, melyre az egész vármegye főszolgabírái és vármegye több tisztviselőin kívül a környék intelligenciája is hivatalos volt.

* Beteg orvos. Városunkban aggasztó hírek keringtek dr. Duhony János kerületi munkás betegsegélyző pénztár főorvosáról. Örömmel jelentjük, hogy a hírek túlzottak voltak, — a főorvos ágyon kívül és határozottan jobban van.

* Házasság. Dr. Pavlovits Simon vármegyei főorvos leányának esküvője folyó hó 20-án lesz. Erre vonatkozólag a család a következő jelentést adta ki: Dr. Pavlovits Simon kir. tanácsos s Bács-Bodrog vármegyei tiszti főorvosa és neje szül. Bikár Anna örömmel tudatják Theodora leányuknak, öz. Csótán szül. Milivojevits Heléna úrnékn, Dragutin fiával, é. és kir. vezérkari százados úrral, f. é. szeptember hó 20-án a zombori gör. kel. szerb „Szent György“-ről elnevezett nagytemplomban legendő gyekelését. Zombor, 1903. évi szeptember hó 8-án. A vőlegény anyja hasonló jelentést adott ki Moldováról keltezte.

* A sikarai villatelep. Mint lapunkban jeleztük a sikarai villatelek ügye ismét előre kelt. Szerdán Hauke Imre polgármester értekezletre hívta azon urakat, kik villatelep építkezési szándékukat előjegyzésbe vették — és az akciózt megindították. Latinovits Szaniszló tanácsnok rebálta az ügyet. Ismertette a kérvényezők ügyét, hogy az érdekeltek 2000 □ méter földet kérnek a várostól örök aron 20 évi törlesztéssel, melynél nagyobb telket nem vehet senki, ebből 400 □ met. parkirozandó lenne. A villa 1—2 év alatt felépítendő. A föld ára 1600 korona lenne holdankint. Polgármester bejelenté, hogy a fogyasztási adók jelenlegi bérleje hajlandó a tervet finanszírozni. A várost a közegészségügyi és közbiztonsági kötelezettségek terhelnék. A telepet hidegvízgyógyintézettel tervezik összekapcsolni. A katonai lövelde közegészségbiztonsági akadályt képez némileg, a melynek elhárítására az értekezlet bizottságot küldött ki.

* Pósta mizeriak. Zombortól Csonoplya nincs több mint 14 kilométer és a postái küldött levelek oda érkezése nem kevesebb mint három napig tartanak. Egy zombori cég egy R. nevű esonoplyai úgynöknek levelet küldött f. hó 9-én és nevezet azt csak 12-én kapta kézhez — Miután a levél időhöz kötött fontos közleményt tartalmazott, — nevezett úgynöknek abból, hogy a levelet idejében nem vette kézhez, nagy anyagi kára van. Miután ezen eset többször ismétlődött — ez állapot megszüntetésére felhívjuk a kir. postaigazgatóságot annnyival, is inkább, mivel az ily későn kézbesített levél reklamációjánál az ottani postamester nem a legudvariasabban adta meg a feleletet.

* Egy zombori fiú találmánya. Bosnyák Ernő, zombori fiú, aki a nyomdászatot Zomborban a „Zombor és Vidéke“ nyomdájában sajátította el, egy oly szerkezetű gépet állított össze, amelyvel egyszerre egyetlen nyomással két színben, — sőt egyszerre négy színben lehet nyomni. E gép előnye, hogy a szedő munka meg van takarítva és nem kell a sorokat ki és berakni s így ezzel 50% idő megtakarítás van a szedésnél, nyomásnál, illetve a berakásnál. Tehát idő és pénz takarítás a géptisztogatásnál. A feltalált

szár föléhajolva és egész mámorosan: — Akar? . . . egy kicsiny.

Böskének be volt nyuva a szeme, szédülten és gépiesen mondta utána:

— Egy kicsint.

— Nem, — lihegte a huszár követelőzve; — ne egy kicsit szeress, de nagyon, nagyon!

— Nagyon! . . . sóhajtott utána Böske. Ekkor elesattan a csók; az első o friss és fiatal leányjank, a melyet nem érintett még férfi ajka, de nyomban rá fölugrott Böske, halálra ijedten és lángoló arccal:

— Bocsásson el! — lihegte, kirántva kezét a férfi kezéből! — bocsásson el, mert kiugrom az ablakon! A fiu értelmetlenül nézett rá s a tekintetében olyan sok volt a szomorúság!

Hízen azt mondta, hogy szeret!

— Igen, de nem így! . . . nem így! fulladozva beszélt, a feltörő könnyek elakasztották a lélegzetét s kicsi teste remegett. Ez az első csók, a melyet ő egész másként képzelt el, minden illúziójától megfosztotta; úgy érezte, hogy az ajkai megperzslédtek s ott viseli rajtuk lángolón és el nem titkolható módon a csók nyomát. Azután nem törődve a megdőbbsent és szomorú fiúval, leborult arccal a bárszony pamlagra és sirt . . . sirt.

Igy is volt. Böske felfogván fodros szoknyáját, apró lábacskáival fűrgén ugrott be az első oszlatályu kis fölkébe, s utána diadalmasan és büszkén a huszár.

Ezután gyorsan telt az idő, ott ültek egymás mellett a bárszony pamlagon, Böske otthonról mesélt neki; az édes anyjáról, a ki nagyon szereti, meg a Pistiről, a ki tenger keserűséget okozott neki mindig. Közbe mosolyogva túrte, hogy a hadnagy — szinte öntudatlanul — megfogja a kezét, s végigsimítja olykor gazdag, szőke hajját. Olyan jól esett ez! Úgy érezte, hogy ez a csinos és szép fiú az, a kiről otthon álmodozott a mezőkön barangolva és éjszakánként fehér, tollas ágyaeskájában, hogy ő az, akire várt, akit óhajtott, s akiért könyeket hullatott a szomorú magánosságban.

A hadnagy egyre közelebb húzódott hozzá, fényes szemei vágyódón simogatták a leány hófehér, gyönyörű nyakát, amely piros batizshullámok közül bámult ki a nagyvilágba.

Egyszerre azután — végtelen gyorsan történt ez! — odafonta a karját a dereka köré s elkezdődött az az értelmetlen, összefüggéstelen, ostoba és mégis leggyönyörűbb beszéde a világegyetemnek, amit mindig csak ketten értenek meg: a sultógás.

— Akar szeretni? — kérdezte a hu-

gép „negyzint“ nyomó tégelysajtó és „Ausztria“ a neve, észabadalmazva van. Egy ily gépet Bosnyák Ernő gépmester a szombathelyi iparkiallításban bemutatott, mi a szakemberek elismerését vívta ki úgy, hogy Bosnyák Ernő e géppel az első díjat nyerte. Megjegyezzük még azt, hogy a gép nem kerül többé, majdnem ugyanaz az áramint egy oly gépnél, mely csak egy szint vagyis feketét nyom. Örvendünk, hogy Zombor szülöttje ily elmés találmányával hirt és dicsőséget szerzett városunknak a sajtó ipar terén. Bosnyák Ernő jelenleg egy budapesti cég társ tulajdonosa. Bosnyák találmányára az egész világra szabadalmat kapott.

* Leforrázott gyermek. Herche Albert zombori heites 1 $\frac{1}{2}$ éves kis unokája, tegnap takaréktüzhely fölött elvonuló kis lépcsőről, mely a félmeletről le a konyhába vezet, lebotkolt és fejét beleesett egy forró vízzel tett nagy fazékba. A konyhában foglalatoktól öreg anyja, az egész testében leforrázott gyermekeit rőtön kiemelte a forró vízből. — mindazáltal oly égési sebeket kapott, hogy a gyermek élet-halál közt legett.

* Eugen ünnep Zentán. Zenta hazafias közönsége pénteken ünnepelte Szavoyai Jenő hercegre — korá legnagyobb hadvezérének — gyűzelmű évfordulóját. Emelte az ünnepélyt a szegedi újságírók megjelenése, kik az egyetemi ifjak Szegedi körének küldöttségével érkeztek, s a város vendégei voltak. A szegediek tüntetve felkeresték dr. Kalmár Antalt a kltinó közjogirót, ki korszakot alkotó nagy művével bizonyította be azon tételt, a mely most a válság tengelye, hogy az 1867. XII. t. czikkből folyólag a nemzetnek joga van a magyar vezényleti nyelvhez; és a budapesti esküdtzék király sértés miatt 3 hónapi államfogházra ítelt; akit a miniszter szept. 15-én beutalt a szegedi államfogházba. Az Eugen szigetén volt társas ebéd és utána népmulatság. Felköszöntökben és jó kedvben nem volt hiány.

* Vilmos osászár Karapáncsán. Rampelt Adolf lovag, udvari tanácsos, a vadászatok főrendezője, Frigyes főherceg uradalmainak kormányzója, ura rendeletéből megérkezett Karapáncsára, hogy minden előkészület és intézkedést megtegyen, hogy a nemzetek nagy császára a vadászban mi sem zavarja. Latinovits Pál főispán, a bács megyei oldalon személyesen ügyel fel az intézkedések pontos végrehajtására, miért is öt napig Bezdánban tartózkodik. Bács és Baranya vármegye Duna partja, a vadászati területen csendőrséggel cernirozva van, szárazon az orrvadások, vizen minden jármű rendőri felügyelet alatt áll. Bányai csendőrszázados vezényli a csendőrséget a helyszínén. A nagy számban lévő orrvadások a főispán rendelkezésére a legszigorubb ellenőrzés, részben pedig rendőri felügyelet alatt állanak. Bács vármegye Duna menti részét a csendőrség már megszállta, sőt Thurszky Jenő zombori rendőrkapitány a zombori határban a monostorszezi oldalon a vadászatot ez időre beszűntette. A baranyai oldalt is csendőrség lepte el — kik minden gyanus embert szemmel kísérnek. A Duna szakaszt Bajától le Gombosig a csendőrség őrzi. Matkovits Béla apatini, Tárczay Dezső zombor. és Vojnits Máté bajai főszolgabírák nemkülömben Halm Ottó rendőrfelügyelő személyesen ügyelnek fel az intézkedések szigorú foganatosítására a helyszínén az egész határon. — Báró Fehérváry Imre és Koszics Kamil alispán személyesen kocsiztak ki Mohácsról a vadászterületre, hogy a tett intézkedéseket felülvizsgálják. Karapáncsa Berlinnel dírekte össze lett kötve sűrűn és telefonon, naponta két futár jön és megy, mivel a császár az államügyeket is elintézi itt. Miért is nagy kísérettel érkezik. A né-

met császárt főudvarnagya, házi marsallja és főszertáros mestere, Eulenburg Adolf gróf, továbbá Lucarus az orvosi és jogi tudományok tudara, a császári titkos kabinetiroda főnöke, valóságos titkos tanácsos, Plessen gyalogsági tábornok főszárnysegéd, a főtábor parancsnoka, Hilsen-Haeteler gróf altábornagy, főszárnysegéd, Schwerin titkos udvari tanácsos és udvari tanácsos, Seete külügyi udvari tanácsos, Tschirsscholy követ, Löwenfend vezérnagy, Schmettow őrnagy szárnysegéd, Abb udvari tanácsos a polgári irodában és Ilberg dr. főörzsorvos fogják kísérni. Frigyes főherceg megérkezett már Izabella főhercegnő nevelőjével, ki a háziasszonyi tisztet látja el egyik leányával — és a Kőriserdei vadászakba szálltak meg egész udvartársukkal. Kőriserdő, Belye, Főherceglak és Karapáncsa telefonnal van összekötve.

* Szerencsétlenül járt lakodalmások. Megrendítő szerencsétlenség történt hétfőn délután a Titel közelében fekvő Szahlya község határában. Doszics Milivoj szabályai legénynek múlt vasárnap volt az esküvője Kátyon Toszics Szávelával. A fiatal házások a nagyszámú násznéppel hétfőn délután távoztak el a menyasszony szüleinek lakásáról, hogy hazatérjenek a völgegy lakására. Nagy vígan indultak utra az új párral s a vig hangulatot még az sem zavarta meg, hogy a Tiszán is át kellett kelniök, hogy haza juthassanak. A lakodalmás nép szerencsésen elhelyezkedett a rozoga járműben. Az asszonypár kocsin maradt, ellenben a férfiak a komp huzásánál segítettek. E közben történt, hogy a lakodalmás népet ki-érő dudás belekezdett egy nótába. A dudu hangjától a lovak megbokrosodtak s az elől állott Péry Jócó lovai a kompról beugrottak a Tiszába, magukkal rántva a kocsit és rajta ülőket. A nagy sikoltozástól, amit a szerencsétlenség idézett elő, megijedtek a többi lovak is úgy, hogy Mikovics Arzén és Rádcics Dusan lovai is beugrottak a Tiszába, dacára, hogy a lovak tulajdonosai erősen megragadták a gyeplőt, Mikovicsot magával rántották a megvadult lovak. A dereglyéhez csatolt csolnokon rögtön megkezdtek a mentést; a menyasszonyt és a völgegynek két nőrokonát sikerült is megmenteni, ellenben Doszics Milivoj, a völgegy, Mikovics Arzén, Stakics Stévo, Stakics Darinka, Popovics Kató és Kidiszarovic Miléva a víz alá merültek, mielőtt kimenhették volna őket. A lovak a kocsikkal együtt pusztultak el s az elmerülő kocsik közé keveredtek. A szerencsétlenséget a dudás idézte elő, akit a csendőrség le is tartóztatott. Az esetről lávirali jelentést tettek a szolgabírósnak. A vizbe-fultak hosszas, fáradszó munka után másnap reggel megtalálták és kifogták.

* Az irgalmas nővér büne.

A végzetes tévedés két gyermeknek oltotta ki az életét a szabadkai kórházban. A megdöbbentő esetet, — mely kell hogy jövőre elővigyázatra intsen mindenkit — így adja elő a Bácskai Hírnap: Két kis gyermek fektött a kórágyon. Szegény napszamosok gyermeke az egyik, ugy lelték a másikat valahol és felvették a lenenez házba, hogy mentésük meg az életnek. Fiu mind a kettő s mind a kettő nagybeteg. A fiúcskát a kórházban ápolták, ápolták az irgalmas nővérek, akik lemondtak a földi élet gyönyöreiről, akik életüket embertársaik szenvedéseinek enyhítésére áldozták fel itt a földön, hogy majdan a túlvilágon nyerjék el önfeláldozásukért a jutalmat. Ejjel nappal ott vannak a betegek ágyai mellett a nővérek: vigasztalják halálra vált embertársaikát, türelme tanítják őket és tűrik a betegek szeszélyeit. Két kis fiu fektött még tegnap a kórágyon és ma már mind a kettő halott. Súlyos betegségükből már mintha kigyógyultak volna; még csak néhány napra és az orvosok segítségével, az apácák csodás ápolása győzött és egy végzett-szerű szerencsétlenség néhány perc alatt

a gyenge életüket kioltja! Hogy történt-e ez az óriási szerencsétlenség, amely a mi sokszor alapatlanul meghurczolt drága kórházunk hírnevén ismét foltozt ejt? Elmondjuk az esetet. Vörhenyben fektött mind a két gyermek, de tegnap már annyira javult állapotuk, hogy a nap-sugaras udvarra lehetett őket vinni egy rövid órácskára. Ezt a kis időre arra használták fel az egyik ápoló nővér, hogy a szobát kitisztogassa, desiniciálja töménykarból savval. Nem volt szőgletes üveg a kéznél, amelyben karbolt hozzon, az egyik gyermek kiürült orvsóságos üvegjét vette magához és abban hozott át a másik teremből karbolt, a desiniciálás elvégzésén, a megmaradt kevés mérget elzárta a szekrénybe, nehogy valaki hozzá nyuljon. Ezután a kis fiukat behozták a szobába és lefektették tiszta ágyaikra. Most bejött Kleofa nővér, hogy a gyermekeknek az orvosi rendelés értelmében beadjon egy-egy kávéskanállal az orvságból. Keresi az orvsóságos üveget, nem találja. Oda megy a szekrényhez, kinyitja és ott látja az ismert üveget, amelyre reá is volt írva a Mihajlovits fiu neve. Mit sem sejtve, egy kanálkával bend az egyik fiunak, majd a másiknak önt és az is ivott a rettenetes mérgeből egy keveset, de akorra már az előbbi fiu sikoltásba tör ki, az irgalmas nővér oda tekint, iszonyodva látja a gyermek összeesett száját. Kikapja a másik kis gyermek fogai közül a kanalat és az orvsóságot meg kóstolja. Az orvsóság mérge, az üvegben mérge volt! Kétségbeesetten kapja karjai közé a fiukat, rohan le velük az orvoshoz, az orvosok minden lehetőt megtesznek, hogy a gyermekeket megmentsek, de a gyilkoló mérge gyorsan végzett a gyenge fiúcskának, rövid néhány perc mulva mind a kettő meghalt. És a törvény emberei megjelentek a kórházban és kihallgatták a bűnös apácákat! Két emberéletet oltottak ki. A törvény rideg szavai ugy mondják: gondatlanságból okozott emberölésért kell felelősségre vonni az apácákat. Iszonyatos a két nővérek, ennek a két szegény teremtesnek a lelki állapota. A vizsgálatot vezető rendőrkapitány lelke megremegett, amikor előtte álltak a bűnösök? De vajon bűnösök-e? A törvény szerint igen. És az emberek mégis azt mondják, hogy nem bűnösök. Az egyik nem bűnös, mert hisz elzárta a mérget tartalmazó üveget, nehogy valami baj essék, a másik, aki a mérget a gyermekekkel megittatta, nem lehet bűnös, mert hisz az egyik fiúcska orvsóságos üvegéből öntötte a folyadékot a kanálba: nem sejtette, hogy a legveszedelmesebb mérget tartalmazza az üveg.

* Családirtó gyilkos.

Csávolyi levelezőnk írja: Rémes családirást követelt el Török Imre Dzsida pusztai lakos meggyilkolta ipát, feleségét, sógorát és ennek feleségét pedig élevesztélesen megsebeített. A borzaszó gyilkosságról tudósírónk a következőket jelenti: Török Imre eddig ismeretlen okból ösztölyzött 7-én délután a nala lakó ipával, akit egy fejszével agyonvert. Majd a feleségének rontott a vadállat és három fejseccsapással ezt is leterítette. Közben a sógora és ennek felesége kiakarták csavarni a megvadult ember kezéből a fejszét, de Török ezeket is megsebeسته s csak nagynehezen bírtak megmenekülni a biztos halálból. Az elmenekültek azután nagy lirmát csaptak s az így összeverődött tömeg lefegyverelte a gyilkost, akit átadtak a csendőroknak. Itt megemlítjük, hogy az emberi mivoltából kivételzött gonosztevőnek nem ez az első méstárs-lása. Török csak nemrég szabadult ki a fegy-házból ahol 12 évet öll, mert első feleségét megölte. A csendőrok vallatára fogták a gyilkost, de a megtagad minden feleletet.

* Eljegyzés. Gyetvay Andor b.almási gyógyszerész jegyet váltott Kubinszky Pál szent-istváni érsekuradalmi számtartó leányával, Stefánia úrhölgygel.

* **A testi épség biztosítása a cséplésnél.** A hivatalos lap mai száma közli a belügyminiszter körrendeletét a cséplőgépeknél készenlélben tartandó első segélynyújtáshoz szükséges szerek tárgyában, hogy a cséplőgépeknél előforduló életveszélyes sérüléseknél az első segélyt minden kétsédelem nélkül nyújthassák. A belügyminiszter a földmivelésügyi és kereskedelmi miniszterekkel egyetértéssel — az országos közegészségügyi tanács véleménye alapján — elrendelte, hogy minden üzemben levő cséplőgépnél egy kifogástalanul záródó, horganybádóghól vagy kemény fából készült szerénykében a következő anyagokat kell készenlélben tartani: 500 gramm Bruns-fele zsirtalanított vatta 50 grammos csomagokban, 3 méter sterilgáze üvegben — 1 méteres csomagokban, 5 db mullpólya 8 cm. széles, 5 méter hosszú. Egy db flanelpólya, 10 cm. széles, 5 méter hosszú s egy db flanelpólya 8 cm. széles, 5 m. hosszú. Két db Esmarch-féle háromszegletes kendő. Egy liter 1: 1000 oldat szublimát verese festve. Felirás: méreg; — seb kimosására. 500 □ cm. cziuktapasz. Egy db 8 cm. széles, 3 méter hosszú gummi szövet-pólya. Egy tucszál közönséges enyvezett váltaltábla. 300 grm. liszta vaselin. Egy db nagyobb kötszer-olló. 20 db biztosító tű. Néhány tábla varga kéreg. 10 db fasín 20—60 cm. hosszúságban, Egy db mosószappan. Egy db körömkefe. Két tűrűkőzőkendő. Egy ivópohár. Egy evőkanál. Egy kauszk-genyvesésze. Egy mosdótál. Egy db Volkam-féle sín és egy kar-sín fehér bádóghól vagy drótkosárból. 100 grm. törköly-vagy szilvapálma. 100 grm. liszta borecel. E rendelet október elsején lép életbe.

* **Határkiigazítás.** Bács-Bodrog vármegye a Szomszédos Torontál vármegye közt, Tisza-Szt Miklós és Karlova határában aholt tiszai kanyatoknál a határ írtás lett. Ennek kiigazítására a helyszíni tárgyalás tegnap — f. hó 12-én volt, melyen Zenta város, a vármegye és a földmivelésügyi miniszterium kiküldöttjei voltak részt és a vármegye határát megállapították.

* **Szabaddai lövészverseny.** Ma vasárnap délután tartja a szabaddai lövészverseny egyesület évi lövészversenyét. A verseny 6 pontból áll; I. Mezőgazdák versenyé, díjak: 300, 200, 100 korona, neveztek hatan. II. Egyesületi díj: 800 korona, 200 korona, neveztek hatan. III. Szabadda város díja: 900, 200, 100 kor: Itt is hat nevezés. IV. Gátverseny, Szabaddai hölgyek díja 500 kor, 300 kor, neveztek heten. V. Előadó verseny. 400 kor, másodikkak a tétek fele, itt is heten neveztek. VI. Vigasz verseny. 100, 50 korona.

* **Orvos választás.** Foketelhegyen dr. Scherer János egyhangulag közönségi orvossá választottak. Ugyancsak a képviselőtestület Kunbaján e napokban választotta meg közönségi orvossá dr. Stern Oszkár bajai orvost.

* **Templom felavatás.** A szabaddai zsidó templomot f. hó 17-én nagy ünnepek között felavatták, — melyre az egész vármegyéből sokan hivatalosak.

* **Fegyver a gyermek kezében.** Dautovai tudósítónk írja, hogy könnyen végezéssé válható szerencsétlenség történt a minap a község melletti püspöki uradalom szigeti kertészének lakásán. Márkus József 15 éves fia ugyanis egy serétre töltött fegyverrel játszadozott, niközben a fegyver esült. A serétek a kertész családjának, a 14 éves csalatái illetőségű Tüske Teréznek jobbkeze és mellébe fordultak. A csendőrség megindította a nyomozást annak kiderítésére, hogy kil terhel a felelősség.

* **Kitüntetés.** Mint a hivatalos lap jelenti, ő felsége ez évi augusztus 24-én kelt elhatározásával Holzer Sándor ker. tanácsosnak, mint a Holzer Simon női konfekció cég tulajdonosának a cs. és kir. udvari szállítói címet legkegyelmesebben adományozta.

* **Gyógyszerkülönlegességek.** A belügyminiszter rendelkezlen értesíti a várost, hogy a gyógyszerkülönlegességekről és tilkos összeállítású gyógyszerekről új szabályrendeletet alkotott. Ezl megküldi és kéri annak végrehajtását.

* **A zentai kiállítás jövedelme.** A zentai mezőgazdasági és iparkiállítás végrehajtó bizottsága megtartotta utolsó, beszémlő ülését, amikor tudomásul vétetett, miszerint 4000 korona tiszta jövedelem áll a bizottság rendelkezésére, mely összegből mintegy 1000 koronát a kiállítás sikerét utánjárásukkal, emberi erőf. föltulmúl munkájukkal biztosított intézők jutalmazására fordították. A fennmaradó 3000 koronát pedig a gazdakör és a ipartestület között osztották föl egyforma arányban.

* **A bajai kórház tervei.** Baja város törvényhatósága tudvalegöl egy nagyobb-zabású kórházat épített. Amióta a város közgyűlése ezt az építkezést elhatározta, azóta a kellemetlenségek zuhatagként ömlenek a város nyakába. Az első kellemetlenség volt, amikor a kórház műépítője egyik városi tanácsnokot és a tiszti főmérnököt a belügyminiszteriumnál meggyanúsította. Majd következett a költségelőirányzatnak 170 ezer koronával való atlépése. Még el sem mult e miatt a mozgalom és már is van egy újabb kellemetlenség. A kórház műépítője tegnapelőtt magához vette a kórház terveit és elutazott Bajáról Budapestre s így az építkezés fennakadt. A tanács és az építő bizottság az eset után fejét veszve néz és nem tudja, mitévő legyen.

* **A tüdővész pusztítása.** A tüdővész, az emberi nem e legveszedelmesebb ellensége, napról-napra szedi áldozatait. A belügyminiszter jelentése szerint a magyar birodalomban ez év június havában gümőkórban 6191 egyén halt el. Ebből Baját, Szabaddát, Ujvidéket és Zombort kivéve, Bács-Bodrogvá vármegyére 185 szám esik. A kimutatás szerint a tüdővész június hóban Baján 4, Szabaddán 28, Zomborban 12 és Ujvidéken 5 egyént pusztított el.

*) **A nem-okleveles gazdasziztek ügye.** A nem-okleveles Gazdasziztek Országos Egyesülete tudatja Magyarországon összes nem-okleveles gazdaszizteivel, hogy a földmivelésügyi miniszter 1903. évi 58050. szám alatt az egyesület alapszabályait helybenhagyta; ezzel kapcsolatosan felkéri — lapunk útján — a kartasokat, hogy a nem-okleveles gazdasziztek névze föltölte mostohán rendelkez 1900. évi XXVII. t. cz. Hányainak kiépítésére vonatkozó s szigorúan törvény keretén belül folytatni szándékoltt működésében segítségére legyenek nehogy a nem-okleveles gazdasziztek testülete legközelebb már (a törvényben jelzett 1906. évben) teljes elzüllesnek induljon. Szükséges tehát, hogy a kartársak saját, életbevágóan fontos érdekük miatt lépjenek érinkezésbe az országos egyesülettel, illetőleg haladéktalanul sorakozzanak annak zászlaja alá. Minden e tárgyban vonatkozó felvilágosítást megad a Nem-okleveles Gazdasziztek Országos Egyesületének igazgatósága (Budapest, VII. Baross-tér 14).

*) **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a Ferencz József keserűvíz valamennyi hasonló vizet, tartós haszajtó hatása és emeltítésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen feltöltül. Kérjük határozottan Ferencz József keserűvizet.

*) **Olyan szép mint az új** lesz minden érczártya, arany, ezüst, nickel, réz, vörösréz stb., ha azok az ismeretes Globustisztítózerrel tisztítottak. Ezen kipróbált és általánosan kedvelt szer körülbelül 10 év előtt találta fel a cég tulajdonosa Fritz Schule Leipzig, és azóta a forgalomba hozta. Elérnek vele hamar és könnyen

díszes és tiszta fényt hosszú tartóssággal, amellet a globus-tisztító kenőcs nem karcolja a tisztítandó tárgyakat, nem keni, nem káros az érzekre és — három bírólág hitelesített szakember véleménye szerint teljesen ártalmatlan, utolérhetetlen kitünő tulajdonságaiban. Ezen kitünő tulajdonságai első-orban főkatrészeiben a valódi kavicskőrában rejlik, mely a czég saját bányáiban nyeri. Nem esoda, ha a globus-tisztítószert székséglete mindig nagyobb mérveteket ölt, körülbelül: 200.000 szelence küld szét naponta a világ minden vidékébe.

*) **A t. hölgyközönségnek.** Csak egyszer, próbaképpen rendeljék meg a csodabátású valódi angol széplő szeri, ugor-katejet, és meg fognak róla győződni, hogy ezen csodaszert azonnal eltávolít széplőt, májfoltot, és mindenféle tisztáltságot az arezról, és a bőrt üdév, fiatallá varázsolja. A párisi és bécsi kiállításokon aranyéremmel kitüntetve. Ara 2 korona, hozzá való valódi angol ugor-kaszappan U kor, powder 1 kor, 20 fil, és 2 kor. Valódi angol minőségben kapható Balassa Kornél gyógyszer-tartában Temesvár, a hová minden postai rendelés ezimzendő. Kapható minden gyógyszer-tartában. I.

Irodalom.

— **Kurucz Ujság** ezimen új kizárásor napilap indult meg Budapestén. A függetlenségi pártnak új lapja ez, melybe Kosuth Ferenz, Thaly Kálmán, Barabás Béla stb. írnak. Ak e lap terjesztésével, kolportázsával számottóvó haszon mellett foglalkozni akar, forduljon a Kurucz Ujság kiadóhivatalához Budapest, IV., Vármegye-utca 11.

— **A „II. országos zenészi kongresszus”-ra,** mely méltóságos és föltisztelendő Bogisich Mihály cz. püspök, apát-kanonok úr elnökölése alatt f. évi október hó 13—16-án lesz magtárvá Budapestén, vagyunk bátrak felhívni az összes, Magyarországon élő zenetanárokat, zenekórtak, zemenüvészeket, egyházi és világi zenészeket stb., hogy a kongresszuson résztvenni sziveskedjenek. A „II. országos zenészi kongresszus” ezuttal nemcsak zenei kulturánk napi- és égető kérdéseit fogja tárgyalni, hanem zenepedagógiái és ismeretterjesztő, valamint egyházi és világi zenei előadásával fogja füzerezni az összejöveteleket. Kivánatos lenne, ha a hazánk városában működő összes zenetanárok, zenetanárnok, zeneszerzők, zenekórtak, egyházi és világi zenészek mind itt lennének ezen a 3 napon Budapestén, hogy minél impozansabban adhassunk kifejezést összejöveteleinknek. Szakítson mindenki időt erre a 3 napra, mert kell, hogy zenei kulturágyunk emelése érdekében végre is föltöljék közös erővel és akaratall szavunkat. A jelentkezőket kérjük Ságli Józsefnél (Budapestén, VII. ker., Baross-utca 81.) mint az állandó zenei szaktanács intéző igazgatójánál minél hamarabb eszközölni, hogy az oleőbb vasuti jegyek, oleőbb lakások stb. érdekében az intézkedések idején megtehetőek legyenek. A jelentkezéssel egyidejűleg 2 korona részvételi díj küldendő, mely összeg a rendezési költségek fedezésére szolgál. A jelentkezők meg fogják kapni a részletes műsort és tudnivalókat meg október hó első napjaiban.

Nyilttér. *) Bucsuzás!

Mindazon jóbarátaim s ismerőseimnek kikhez bácskai tíz éves tartózkodásom kellemes emlékek fűznek s kiktől Deésre szárynparancsnoki minőségben történt át-helyezésem folytán az idő rövidsége miatt személyesen bucsút nem vehettem, ez-úton mondok egy feledhetetlen Istenhözszádot kérve, hogy tartsanak meg továbbra is szívélyes barátságukban. —

Zombor 1903. szeptember hó 10-én. simonyi és varsányi **Simonyi József** nagy. kir. csendőr főhadnagy.

